

Opis przedmiotu zamówienia

1. Zamawiający:

Miejski Zarząd Dróg
ul. Liburnia 4
43-400 Cieszyn

2. Lokalizacja obiektu :

Studnia Trzech Braci usytuowana w południowej pierzei ul. Trzech Braci w Cieszynie, w połowie jej długości. Działka 57/2 obr. 43 w pobliżu budynku ul. Trzech Braci 1

3. Przedmiot zamówienia:

Przeprowadzenie prac konserwacji żeliwnej altany Studni Trzech Braci w Cieszynie wraz z opracowaniem programu tych prac.

4. Informacje o obiekcie:

Studnia kamienna przy ul. Trzech Braci w Cieszynie zamknięta jest żeliwnym, dekoracyjnym parkanem, stanowiącym z nią integralną część. Studnia cylindryczna. Podbudowa pod altaną na rzucie sześcioboku. Studnia i fundamenty altany wykonane z kamienia. Studnia przykryta jest altaną wykonaną techniką odlewu żeliwnego. Altana posiada bogatą i misterną neogotycką ornamentykę. Zbudowana jest w formie arkadowego zadaszenia, wspartego na lekkich filarach. Od frontu trzy przęsła arkad otwarte, trzy tylne przęsła zamknięte blaszanymi ścianami. Po wewnętrznej stronie ścian umieszczone tablice z napisami i płaskorzeźbą. Przęsła otwarte w dolnej części zagrodzone żeliwnym płotkiem ozdobnym, przechodzącym poza altanką w formie jej ogrodzenia. Altana przykryta daszkiem namiotowym sześciospadowym, konstrukcji drewnianej, przykrytym blachą, na deskowaniu. Daszek wieńczy iglica z orłem piastowskim.

Stara studnia wspomniana jest w dokumentach w XIV w. jako należąca do braci dominikanów. Obecna oprawa powstała w 1868 r. z okazji obchodów 1050-lecia legendarnego założenia miasta. Altanka została odlana w hucie trzynieckiej. Pierwotnie trzy jej ściany wypełniały tablice z tekstem legendy o założeniu Cieszyna po łacinie, w języku polskim i niemieckim. Obecna ekspozycja jest efektem remontu przeprowadzonego po wojnie w latach 50-tych, kiedy dokonano uzupełnień i przekształceń. Napis niemiecki został usunięty, a na ścianie altany umieszczono płaskorzeźbę. Uzupełniono elementy balustrady, usunięto pozostałości dawnej pompy oraz wyniesiono ocembrowanie studni ponad poziom podmurówki. Wstawiono nową iglicę.

Stan techniczny obiektu

W 2010 r. przeprowadzono remont studni, który swym zakresem objął mechaniczne usunięcie produktów korozji oraz starych powłok malarskich metodą strumieniowo ścierną. Wykonane prace w 2010 r. nie zapewniły na dłuższy czas skutecznej ochrony przed korozją. Badania przeprowadzone w 2019 r. potwierdziły postępującą degradację zabytku. Oprócz nieestetycznych efektów wizualnych problemem i zagrożeniem jest proces głębokiej korozji zachodzący w częściowo zamkniętych przestrzeniach, na łączeniach poszczególnych elementów konstrukcji, widoczne w kilku miejscach w formie głębokich pęknięć i rozsunieć elementów konstrukcyjnych.

Podstawowe gabaryty obiektu:

Kamienny fundament pod altaną – 2,76 m (przekątna)

Żeliwna altana - 2,21 m (przekątna), szerokość przęsła ok. 1,4 m, wysokość ok. 4 m (do szczytu daszku)

Barierki ogrodzenia – wysokość 1,21 m, długość 3,05 m i 3,25 m

5. Zakres prac:

Remont powinien mieć charakter kompleksowy i obejmować całkowite usunięcie produktów korozji, uzupełnienie zniszczonych fragmentów oraz zabezpieczenie powierzchni skutecznymi powłokami antykorozyjnymi. Inwestor dopuszcza demontaż obiektu w celu przeprowadzenia należytej konserwacji oraz ponowny montaż z korektą zamocowania w celu należytego posadowienia. W świetle załączonej dokumentacji badawczej autorstwa J. Szpakowicza w trakcie prac montażowych wskazane byłoby także uporządkowanie miejsca zamocowań krat między kolumnami. Korekty i wzmocnienia może wymagać posadowienie kolumn, których kotwy mogą być skorodowane i słabo związane z podłożem. Konieczne będzie także uporządkowanie i naprawa odspojonych fragmentów kamienia w fundamencie i cembrowinie, a także jego oczyszczenie i hydrofobizacja, uzupełnienie fug. W trakcie planowanych prac konieczne będzie zlikwidowanie nieszczelności pokrycia dachu, a może nawet jego wymiana, wymiana obróbek blacharskich oraz korekta zamocowania dekoracji ponad okapem.

Zakres prac obejmuje część naziemną obiektu (nie dotyczy wnętrza studni). Kompleksowa renowacja dotyczy wszystkich elementów obiektu tj.: wszystkich elementów altany wraz z zadaszeniem i iglicą oraz barierki ogrodzenia, kamiennej okładziny podmurówki altany i pod balustradami, zewnętrznej naziemnej części cembrowania studni w zakresie dotyczącym przekształcenia (oczyszczenie i uzupełnienie w miejscu demontażu tablicy pamiątkowej)

Do obowiązków Wykonawcy będzie należało:

- Wykonanie programu prac konserwatorskich oraz uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- Przeprowadzenie prac konserwatorskich i remontowych altany, barierki ogrodzenia oraz kamiennej podmurówki;
- Zabezpieczenie studni na okres gdy altana będzie zdemontowana,
- Zgodnie z zaleceniami WKZ należy przewidzieć udział w komisji konserwatorskiej oraz udostępnienie obiektu po odczyszczeniu elementów żeliwnych.
- Zgodnie z zaleceniami WKZ należy uwzględnić*:
 - przywrócenie historycznego układu tablic wraz z przywróceniem niemieckiego napisu,
 - przeniesienie płaskorzeźby z brązu i jej montaż w pobliżu altany za barierkami,
 - przeniesienie tablicy upamiętniającej (mocowanej obecnie przy cembrowinie studni) w pobliże płaskorzeźby; oczyszczenie cembrowiny z materiałów montażowych tablicy,
 - korekta iglicy i sposobu mocowania orła oraz wyłocenie.

*Ostateczny zakres prac zostanie określony po odczyszczeniu elementów w zależności od stanu technicznego elementów i możliwości technicznych wykonania prac.

Do realizacji przedmiotu opracowania Zamawiający udostępni:

– Wyniki kwerendy archiwalnej w postaci:

-skan projektu altany 1867 r. (w zasobach Archiwum Państwowego w Katowicach oddział w Cieszynie),

-wybrane historyczne zdjęcia obiektu będące w zasobach Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

Informacje dodatkowe – ochrona konserwatorska

– Obiekt wpisany do rejestru zabytków nr R/378/53 dnia 24.02.1953 r.

- Obiekt położony na terenie układu urbanistycznego miasta Cieszyna wpisanym do rejestru zabytków pod nr A 317/2018 z dnia 27.04.2018

Załączniki

- Wytyczne Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przekazane pismem z dnia 22.05.2022 r. (załącznik nr 8);
- Dokumentacja konserwatorska badań stratygraficzny studni trzech braci w Cieszynie wykonana w grudniu 2019 r. autorstwa art. plast. Konserwatora dzieł sztuki mgr Jarosława Szapakowicza (załącznik nr 9);
- Fotografie obrazujące stan obecny obiektu (załącznik nr 10)